Název:	**Inkluzivita a podmínky pro zapojení do kolektivu**
Typ aktivity:	pohybové cvičení, práce s otázkami, skupinová diskuze, individuální reflexe
Cíle:	• Reflektovat, zda fungování kolektivu vytváří pro různé lidi podobné možnosti zapojení. • Pojmenovat podmínky a překážky, které mohou některým lidem účast v kolektivu usnadňovat nebo ztěžovat. • Uvědomit si, že stejné nastavení kolektivu může na lidi s různými potřebami a životními podmínkami dopadat odlišně. • Hledat způsoby, jak fungování kolektivu zpřístupnit lidem s různými potřebami a životními podmínkami.
Čas:	Varianta A: 45+ minut Varianta B: 40+ minut
Pomůcky:	• vytištěný pracovní list, tužka a papír na poznámky • flipchart a fix na flipchart, případně alternativní pomůcky na zapisování společné diskuze
Posloupnost:	Před touto aktivitou doporučujeme nejdříve pracovat s aktivitou s názvem ***Rozpoznávání potřeb v kolektivu***.
Varianty:	Tato aktivita nabízí prostor pro společnou reflexi toho, nakolik fungování kolektivu vytváří pro různé lidi podobné možnosti zapojení. Vybrat si můžete ze dvou variant cvičení podle toho, jakým způsobem chcete téma otevřít: **A. Prožitková reflexe podmínek pro zapojení** umožňuje prostřednictvím jednoduchého pohybového cvičení zažít, že stejné podmínky fungování kolektivu mohou na různé lidi dopadat odlišně. Následná společná reflexe se zaměřuje na to, jaké překážky nebo rozdílné možnosti zapojení se ve skupině objevují a které z nich může kolektiv svým fungováním ovlivnit. Tato varianta se hodí zejména tehdy, pokud chcete téma nejprve otevřít prostřednictvím vlastní zkušenosti a společného pozorování. **B. Strukturovaná reflexe inkluzivity kolektivu** nabízí soubor otázek, pomocí kterých můžete podrobněji prozkoumat, jaké zkušenosti a potřeby jsou v kolektivu zastoupené, kdo se do jeho fungování zapojuje snadněji nebo obtížněji a jaké bariéry může současné nastavení vytvářet. Vedle reflexe se

	tato varianta zaměřuje také na hledání konkrétních změn, které mohou zapojení zpřístupnit lidem s různými potřebami a životními podmínkami.
Doporučení:	• Určete jednoho či více lidí, kdo provedou skupinu touto aktivitou. • Dle preference či potřeby je možné vést tuto aktivitu s externí facilitací či supervizí. • Diskuzi doporučujeme zaznamenávat na flipchart a k poznámkám se vrátit při domlouvání případných změn ve fungování kolektivu. Na webu www.prirucka.safespacekolektiv.cz/aktivity najdete podrobnější *Doporučení k vedení aktivit*.

VARIANTA A: PROŽITKOVÁ REFLEXE PODMÍNEK PRO ZAPOJENÍ

Krok 1: Jak snadné je pro nás zapojovat se?
(10 minut)

👉 Postavte se do kruhu tak, abyste kolem sebe mělx dostatek prostoru. Po celou dobu aktivity mějte zavřené oči.

👉 Osoba, která aktivitou provází, bude postupně číst výroky popisující různé podmínky, které mohou ovlivňovat možnost zapojovat se do fungování kolektivu.

👉 Pokud máte pocit, že pro vás daný výrok platí, udělejte malý krok směrem do středu kruhu. Po každém výroku se vraťte zpět na své původní místo v kruhu. Pokud pro vás některý výrok neplatí nebo na něj nechcete odpovídat, zůstaňte na místě.

👉 Oči mějte po celou dobu zavřené.

> 📌**NA CO JE DOBRÉ MYSLET**
>
> Zavřené oči při této aktivitě doporučujeme proto, aby se účastnictvo zaměřilo spíše na vlastní prožitek než na hodnocení druhých a porovnávání se s nimi. Cílem této aktivity není vytváření hierarchie z hlediska toho, jak moc nebo málo je kdo privilegovanx nebo znevýhodněnx, ale uvědomění si, v čem je pro nás stejné zapojení snadnější a v čem naopak obtížnější.

Poznámka: Doporučujeme, aby se osoba provázející aktivitou tohoto cvičení sama neúčastnila a hlídala při aktivitě bezpečí ostatních v kolektivu, kterx mají zavřené oči.

Modifikace: Pokud pro někoho není pohybová varianta či varianta ve stoje přístupná nebo příjemná, lze krok nahradit předem domluveným gestem, přesunutím předmětu nebo jiným způsobem reakce.

👉 Osoba provázející aktivitou postupně přečte následující výroky (lze si je upravit nebo doplnit dle potřeby):

- ***Jazyk, kterým v kolektivu běžně komunikujeme, mi umožňuje snadno se zapojovat do diskuzí.***
- ***Časy našich schůzek mi většinou vyhovují.***
- ***Místa, kde se scházíme nebo pořádáme akce, jsou pro mě dobře dostupná.***
- ***Mám dostatek času a energie zapojovat se do fungování kolektivu v míře, v jaké bych chtělx.***
- ***Náklady spojené s účastí na aktivitách kolektivu pro mě většinou nejsou překážkou.***
- ***Můj věk mi nestěžuje zapojení do kolektivu a kvůli věku se necítím v kolektivu méně respektovanx.***
- ***Rozumím většině pojmů, zkratek a interních informací, které v kolektivu používáme.***
- ***Do činnosti kolektivu se mohu zapojit, aniž bych kvůli tomu muselx opakovaně zanedbávat jiné důležité povinnosti, závazky nebo vztahy.***
- ***Mám přístup k informacím, které potřebuji k tomu, abych se mohlx zapojovat do rozhodování.***
- ***Způsob, jakým v kolektivu probíhají diskuze, mi umožňuje snadno říct svůj názor.***
- ***Když nesouhlasím s většinou, cítím, že můžu bezpečně svůj nesouhlas vyjádřit.***

Krok 2: Společná reflexe
(30 minut)

👉 V rámci velké skupiny diskutujte společně pocity a úvahy, které při předchozím cvičení vznikly. Pro rozproudění diskuze můžete využít některé z níže uvedených otázek:
(20 minut)

- ***Jaké pro vás cvičení bylo? Co jste během něj u sebe pozorovalx?***
- ***Zazněly výroky, u kterých pro vás bylo snadné se rozhodnout? A zazněly i nějaké, u kterých to bylo složitější?***
- ***Jaké podmínky mohou ovlivňovat, jak snadné je pro různé lidi zapojovat se do fungování kolektivu?***

👉 Diskutujte následující otázku:
(10 minut)

> ***Je něco, co by podle vás mohlo v našem kolektivu usnadnit zapojení lidem, kterx se dnes zapojují obtížněji?***

👉 Pokud z aktivity vyplynuly návrhy pro fungování celého kolektivu, sdílejte je společně a domluvte se, zda a jak s nimi chcete dále pracovat.

Krok 3: Uzavření
(5 minut)

👉 Tuto část lze dělat individuálně anebo v párech.

👉 Odpovězte si na následující otázku:

Co si z tohoto cvičení odnáším?

VARIANTA B: STRUKTUROVANÁ REFLEXE INKLUZIVITY KOLEKTIVU

Krok 1: Společná reflexe
(35 minut)

👉 Pokud jste skupina o více než 4 lidech, rozdělte se do menších skupinek po 2–3 lidech.

👉 Ve skupinkách diskutujte níže uvedené otázky:
(20 minut)

- ***Je něco, co v našem kolektivu považujeme za běžné nebo samozřejmé, ale pro některé lidi to tak být nemusí?***
- ***Jsou způsoby, jakými v kolektivu běžně fungujeme, které mohou některým lidem vyhovovat více než jiným? Co to může znamenat pro jejich zapojení?***
- ***Setkáváme se v kolektivu s různými potřebami nebo životními situacemi? Jak se s nimi naše fungování vyrovnává?***
- ***Je něco, co by podle vás mohlo v našem kolektivu usnadnit zapojení lidem, kterx se dnes zapojují obtížněji?***

👉 Společně ve velké skupině diskutujte následující otázky:
(15 min)

- ***Co podle vás nejvíce ovlivňuje, jestli se člověk může v našem kolektivu snadno zapojit do jeho fungování?***
- ***Co z toho můžeme jako kolektiv ovlivnit? Co konkrétně bychom mohlx změnit?***

👉 Diskuzi a výstupy z ní doporučujeme zapisovat na flipchart.

👉 Pokud z aktivity vyplynuly návrhy pro fungování celého kolektivu, sdílejte je společně a domluvte se, zda a jak s nimi chcete dále pracovat.

Krok 2: Uzavření
(5 minut)

👉 Tuto část lze dělat individuálně anebo v párech.

👉 Odpovězte si na následující otázku:

Co si z tohoto cvičení odnáším?